

Sport- en Beweegakkoord

Gemeente Nijkerk
2020

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Voorbeschouwing, dromen en prognose	4
3. De aftrap: een energieke en betrokken gemeente	6
Energiek	7
Betrokken	7
Kracht van sport en bewegen bundelen en zichtbaar maken	7
4. De uitdagingen	9
Ondersteun de sportvereniging	10
De jeugd heeft de toekomst	11
Bewegen als maatschappelijk trefpunt	11
Leg verbinding met leefstijl en gezondheid	11
Maak het zichtbaar	11
5. De ambities	12
Samenwerking, kennisdeling en zichtbaarheid	13
3 thema's	13
Vertaling naar planning en activiteiten	14
6. Thema 1: Een sportieve start	15
Kans, resultaat, plan	17
7. Thema 2: Iedereen doet mee	20
Kans, resultaat, plan	22
8. Thema 3: Een krachtige organisatie	24
Deskundigheidsbevordering sportaanbieders	26
Kans, resultaat, plan	27
9. De implementatie van het Nijkerks Sportakkoord	29
Met elkaar aan de slag	30
Regie en vooruitgang	30
Kerngroep	30
Budget	31
Inzet adviseur lokale sport	31
Eerste stappen	31
Rol van de gemeente	31
Buurtsportcoaches	31
Ambassadeurs	32
10. Ondertekening	33

1. Voorwoord

Het zijn moeilijke tijden. Het coronavirus heeft een grote impact op onze maatschappij. Dat geldt ook voor sport en beweging. Gelukkig komt het weer een beetje op gang, kunnen vooral jongeren de teamsporten weer deels hervatten. Want bewegen is zó belangrijk. Ook met elkaar, wat in deze tijden niet makkelijk gaat. De toekomst van sport en bewegen gaat daar ook over. Samenwerken, elkaar vinden in sport en bewegen. We hebben al met u kunnen nadenken over de toekomst van sport en bewegen in Nijkerk. Daarom dit Sport- en Beweegakkoord. We hopen op uw reactie!

Blijf gezond!

Met vriendelijke groet,

Nadya Aboyaakoub
Wethouder

2. Voorbeschouwing, dromen en prognose

2. Voorbeschouwing, dromen en prognose

In 2030...

... zijn alle inwoners van de gemeente Nijkerk gezond en actief. Ze sporten en bewegen voldoende en de mogelijkheden hiervoor zijn voor iedereen laagdrempelig beschikbaar. Dus ook voor inwoners met een beperking, sociaal kwetsbaren of ouderen. De afgelopen jaren zijn op gemeentelijk, dorps- en wijkniveau samenwerkingsverbanden gestart en uitgebouwd. Door een goede samenwerking tussen partijen uit sport, onderwijs en zorg zijn er geen drempels, letterlijk en figuurlijk, om voldoende te kunnen bewegen en te sporten.

... bepalen spelende en sportende kinderen weer het straatbeeld. Scholen, sport- en welzijnsorganisaties hebben een cultuuromslag voor elkaar weten te krijgen waarbij kinderen en hun ouders elkaar ontmoeten in de buitenruimte. De gemeente heeft daar de afgelopen jaren ook aan bijgedragen door de openbare ruimte in te richten als een ruimte die uitnodigt en uitdaagt tot bewegen. Samen met alle partijen is de omgeving veranderd tot een basis voor een vitale bevolking. Die bevolking is bovendien actief bij de vele sportevenementen in de stad, de dorpen en het buitengebied.

... zijn er daarnaast voldoende en geschikte voorzieningen en accommodaties om te kunnen sporten. Gemeente, exploitanten en sportaanbieders hebben samen een plan gemaakt voor toekomstbestendige faciliteiten.

... zijn de Nijkerkse sportverenigingen vitaal, open en maatschappelijk actief. In 2030 hebben we in Nijkerk vitale, gezonde sportverenigingen zonder accommodatieknelpunten, die over voldoende vrijwilligers en financiën beschikken om de activiteiten te kunnen uitvoeren. Zij zijn ondernemend, denken vraaggericht en ontwikkelen samen, daartoe gestimuleerd door een actief sportplatform, nieuwe, gezamenlijke activiteiten. Daarbij stellen ze zich actief op voor de Nijkerkse samenleving en leveren naar vermogen ook een maatschappelijke bijdrage die verder gaat dan het verzorgen van een regulier sportaanbod.

In 2030 hebben de plannen en activiteiten uit het Sport- en Beweegakkoord geleid tot een gemeente waar beweging en vitaliteit zichtbaar aanwezig zijn! Samen zijn we zover gekomen, alleen hadden we dat nooit gered.

3. De aftrap: een energieke en betrokken gemeente

3. De aftrap: een energieke en betrokken gemeente

Nijkerk is een energieke gemeente met vitale inwoners die op veel vlakken actief betrokken zijn. Dat geldt zeker voor bewegen en sport. In Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk zijn zo'n 45 sportverenigingen actief en die brengen samen ruim 12.000 sporters op de been (NOC*NSF, 2018). Dat is 28,5% van onze bevolking en daarmee zitten we ruim boven het landelijk (25,1%) en provinciaal gemiddelde (26,4%).

En dan gaat het alleen nog maar over de mensen die lid zijn van een sportvereniging. Het totale sportaanbod in Nijkerk is veel groter. Fitnesscentra, gezondheidscentra en fysiotherapeuten organiseren beweegactiviteiten. Ook ouderen- en jongerenorganisaties organiseren van alles op het gebied van sport en bewegen. En los daarvan zijn veel inwoners zelfstandig actief in onze mooie omgeving of bijvoorbeeld in het nieuwe zwembad.

Energiek

Het is dan ook niet vreemd dat de inwoners van Nijkerk hoog scoren als het gaat om het voldoen aan de beweegrichtlijnen. 58% van de volwassen inwoners voldoet aan die norm, tegen 51,7% landelijk. Meer inwoners dan landelijk doen ten minste één per week aan sport. En dat is nog zonder de jeugdsportdeelname (70% is lid van een sportvereniging). Inwoners van de gemeente Nijkerk pakken vaak de fiets. Voor afstanden tot 7,5 km behoren ze tot de top van Nederland! Overgewicht is een probleem, maar minder groot dan gemiddeld in Nederland.

Enkele rapportcijfers:

	Nijkerk	NL
Lid sportvereniging	28,5%	25,1%
1x per week sport (volw.)	57%	51,3%
Voldoet aan beweegnorm (volw.)	58%	51,7%
Fietsgebruik (tot 7,5km)	45%	35,2%
Overgewicht volwassenen	43,7%	48,9%

Bron: sportenbewegenincijfers.nl, 2018

Betrokken

De mooie cijfers zijn voor een groot deel te danken aan kracht en deskundigheid van de vele organisaties die inzetten op bewegen en sport. Dat zijn professionals, maar vooral ook veel vrijwilligers in zowel de sport, het sociaal domein als in de gezondheidszorg. Al deze mensen en organisaties bieden een groot aanbod aan beweeg- en sportactiviteiten. Er wordt veel bereikt, veel mensen zijn betrokken en er wordt op veel vlakken samengewerkt. Daar mag heel Nijkerk trots op zijn.

Kracht van sport en bewegen bundelen en zichtbaar maken

Die energie en betrokkenheid moet worden gewaardeerd en behouden. Er is dan ook geen reden om achterover te leunen. Want dan raakt de gemeente Nijkerk haar fraaie positie in sport en bewegen kwijt. Ook in Nijkerk zijn er zorgen over de motorische vaardigheid van kinderen,

over de lage beweegdeelname onder specifieke doelgroepen en over de druk op vrijwilligerswerk. En hoe om te gaan met veranderingen in de bevolkingssamenstelling: meer ouderen en minder jongeren?

Er gebeurt al zoveel, maar de kracht van sport en bewegen kan nog beter worden benut. Sport verenigt mensen, zoals geen ander instrument dat kan. Jong en oud, arm en rijk, mensen met en zonder beperking, laag en hoog opgeleid treffen elkaar in de sport. Als vrijwilliger, als actief sporter of als fan. Samen bewegen en sporten slaat bruggen tussen mensen en geeft kansen om aansluiting te vinden in de maatschappij. Veel partijen voelen en ervaren deze positieve kracht van sport. Bewegen, sport en de energie die daaruit voortkomt mag meer zichtbaar en aanwezig zijn.

De gezamenlijke inzet en kracht van sportverenigingen, scholen, bedrijven en zorg- en welzijnsorganisaties levert een waardevolle aanvulling op het sport- en beweeg aanbod in Nijkerk. Daar is het sport- en beweegakkoord voor. Het is een katalysator om zoveel mogelijk organisaties met elkaar te verbinden. Sport en bewegen dragen bij aan een beter, actiever en gezonder leven. Aan een gemeente waarin inwoners zich prettig voelen en waarin iedereen mee kan doen, jong of oud, met of zonder beperking.

4. De uitdagingen

4. De uitdagingen

De wil om de krachten te bundelen is er. Dat is een van de uitkomsten van twee goed bezochte themabijeenkomsten (30 oktober en 2 december 2019). Op de eerste bijeenkomst bij Veensche Boys kwamen vertegenwoordigers van 20 sportverenigingen bijeen. Bij de tweede bijeenkomst waren naast de sportverenigingen ook partijen uit zorg, gezondheid, welzijn en onderwijs aanwezig. Daarnaast is in de aanloop naar dit sportakkoord met een groot aantal partijen gesprekken gevoerd. Vertrekkend vanuit de ambities van het Nationaal Sportakkoord (zie kader), hebben de bijeenkomsten en gesprekken een goed beeld opgeleverd van wat de verschillende organisaties belangrijk vinden en onder welke voorwaarden zij sport en bewegen nog sterker kunnen neerzetten. Wat is de boodschap van die bijeenkomsten en gesprekken en welke uitdagingen komen daaruit voort?

Ondersteun de sportvereniging

De sportverenigingen geven aan dat ze al veel doen en veel samenwerken. Sportverenigingen geven clinics op scholen, zetten trainers voor de klas en organiseren samen met andere partijen schooltoernooien. Verenigingen werken samen door bijvoorbeeld accommodaties aan elkaar beschikbaar te stellen of elkaars evenementen te huisvesten. Zij organiseren samen met partijen uit de zorg en gezondheid activiteiten voor bijvoorbeeld ouderen, verstandelijk gehandicapten of kinderen 'met een rugzakje'. Dat alles wel binnen de grenzen van wat met de huidige ledentallen en vrijwilligers mogelijk is. **Ledenbehoud** en een **voldoende en gekwalificeerd vrijwillig kader** blijven een groot aandachtspunt.

Daarnaast is de **beschikbaarheid van voldoende accommodatie** op het juiste moment een zorg van de clubs.

Kansen zien de verenigingen ook: bijvoorbeeld nauwere onderlinge samenwerking en het **delen en benutten van elkaars kennis, ervaring of netwerk**. Meer samenwerking met het maatschappelijk veld biedt kansen om nieuwe doelgroepen en daarmee leden en vrijwilligers te ontvangen. Zelfstandig projecten oppakken is in het licht van de geschetste aandachtspunten nog een te grote uitdaging. **Ondersteuning** door bijvoorbeeld de buurtsportcoaches kan daarbij een oplossing zijn. En niet te veel ineens willen. **Vertrek vanuit bestaande samenwerkingsverbanden**.

Het Nationaal Sportakkoord

De motorische vaardigheid van kinderen is afgenomen. Er zijn groepen mensen die nooit sporten. Sportaccommodaties staan te vaak leeg. Niet iedereen weet zich respectvol te gedragen langs de lijn. En de klassieke sportvereniging komt verder onder druk te staan door minder leden en vrijwilligers. Als het aantal sporters in ons land afneemt, heeft dat ook gevolgen voor de topsport. We willen er daarom voor zorgen dat mensen blijven sporten. Door aanbieders te versterken en kinderen weer meer en beter te laten bewegen. Door de sportaccommodaties aantrekkelijker en toegankelijker te maken. Dan betrekken we iedereen bij sport. Dan kan de sport bijdragen aan een gezond Nederland en aan een samenleving die zich één voelt.

De jeugd heeft de toekomst

Meer bewegen en sporten begint al op jonge leeftijd (0-4 jaar). Door **van jongs af aandacht te schenken aan bewegen**, voorkom je fysieke en andere problemen op latere leeftijd. Zet daarom in op verbetering van het **beweegonderwijs**, niet alleen op school maar ook bij de clubs, kinderopvang en bso. Versterk daarbij de samenwerking tussen die partijen. **Betrek ouders** erbij en geef **meer voorlichting over bewegen**. Belangrijk is ook dat in de **directe woonomgeving voldoende faciliteiten** zijn voor spelen en bewegen.

Bewegen als maatschappelijk trefpunt

Laat sporten en bewegen over vijf jaar dé manier zijn om **elkaar te ontmoeten**. In de wijk, op school, bij een club of waar dan ook. Iedereen moet kunnen ervaren hoeveel plezier of voldoening sport en bewegen brengen. Heb daarbij veel aandacht voor degenen die niet of onvoldoende bewegen: **neem belemmeringen weg die het sporten/bewegen in de weg staan**, op financieel, sociaal, organisatorisch en veiligheidsvlak. Niemand mag buiten de boot vallen. Sport en bewegen moeten dan ook **dichtbij huis** beginnen. Dat gaat niet met alleen fysieke voorzieningen, daar horen ook georganiseerde activiteiten en aansprekende evenementen bij.

Leg verbinding met leefstijl en gezondheid

Nijkerk is een JOGG gemeente. Er vinden bij scholen, verenigingen en bij andere organisaties al diverse activiteiten plaats gericht op een gezonde leefstijl. Vanuit het gezondheidscentrum, de praktijken voor fysiotherapie en zorgorganisaties zien we steeds meer inzet op preventie en bewegen: positieve gezondheid. Wandelgroepen, beweegplein, meer bewegen voor ouderen, dans en valpreventie zijn maar een kleine greep uit het uitgebreide aanbod. **Benut en verbind de energie** van al die organisatoren.

Maak het zichtbaar

Er gebeurt al heel wat. Veel activiteiten vinden plaats achter hekken of deuren, sport en bewegen mag meer zichtbaar zijn op straat. Daar zijn al voorzieningen voor, benut die. En zet in op aansprekende evenementen. Door een **goed overzicht** te geven van wat er is, aan activiteiten, faciliteiten en evenementen, vergroot je de kans dat er meer en beter gebruik van het sport- en beweegaanbod wordt gemaakt. Of door activiteiten **beter af te stemmen** en te zorgen voor meer **samenhang**. Vergroot ook de **zichtbaarheid en de rol van de buurtsportcoaches**. Zij horen een spin in het web te zijn, waarbij ze nadruk leggen op verbinden en ondersteunen van activiteiten en organisaties.

5. De ambities

5. De ambities

Met het Nijkerks Sport- en Beweegakkoord spreken de ondertekenaars de ambitie uit dat alle inwoners in de toekomst kunnen kiezen uit een gevarieerd sport- en beweegaanbod, dat aansluit bij hun behoeften en motivatie. Of mensen nu bewegen om het plezier, hun gezondheid, de sociale verbinding die het brengt of omdat ze willen presteren.

Sport- en beweegaanbieders staan samen voor de uitdaging hun aanbod zo aantrekkelijk mogelijk en laagdrempelig te houden, zodat ieder op zijn eigen niveau kan sporten en bewegen. Nu en in de toekomst. De overkoepelende ambitie bij deze thema's, tevens een belangrijke rode draad en voorwaarde bij de implementatie van de plannen:

Samenwerking, kennisdeling en zichtbaarheid

We zien intensieve samenwerking en kennisdeling tussen alle betrokken partijen, duidelijke zichtbaarheid van het beweeg- en sportaanbod als voorwaarde voor een stimulerende, krachtige en positieve beweegcultuur en –infrastructuur binnen de gemeente Nijkerk.

"Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder". Samen zijn we verantwoordelijk en gaan we voor een mooi resultaat. We vormen één team! De bundeling en samenwerking moet ervoor zorgen dat we meer bereiken met evenveel of minder energie: winwin. Wat we doen is dus niet allemaal nieuw, maar door de manier waarop we het uitvoeren krijgt sport en bewegen wel een impuls in de gemeente Nijkerk.

3 thema's

Wij hebben drie thema's uit het Nationaal Sportakkoord gelicht die aansluiten bij de uitdagingen en waarvan we denken dat we daar de meeste winst kunnen behalen. Per thema is een vertaalslag gemaakt naar concrete ambities voor de gemeente Nijkerk:

Een sportieve start

Kinderen gaan meer en beter bewegen door versterking van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en een breed aanbod in sport en beweegactiviteiten.

Iedereen doet mee

De inwoners van de gemeente Nijkerk kunnen met plezier sporten en bewegen. We richten ons daarbij in het bijzonder op de meer kwetsbare groepen zoals (eenzame) ouderen en mensen in een achterstandsituatie.

Een krachtige organisatie

De inwoners van de gemeente Nijkerk sporten en bewegen bij vitale, ondernemende, veilige en toekomstbestendige sportverenigingen/ sportaanbieders.

Vertaling naar plannen en activiteiten

Om de ambities waar te maken zijn op basis van de bijeenkomsten en gesprekken concrete activiteiten en ideeën uitgewerkt. Voor de uitvoering van deze activiteiten is blijvende samenwerking en afstemming cruciaal. We zoeken de verbinding en samenwerking tussen partijen waar dit logisch en nuttig is. De ene keer tussen sportaanbieders onderling en de andere keer met partijen in zorg, welzijn of onderwijs. De beschreven acties hoeven niet alle losstaand te zijn. Soms vloeien ze in elkaar over of kunnen ze deel uitmaken van een andere actie.

We blijven ook tijdens de uitvoering zoeken naar nieuwe samenwerking en kennisdeling en we willen dat zichtbaar maken. Met deze activiteiten houdt het niet op! Er is ruimte om nieuwe ideeën, passend bij de ambities en thema's in te brengen en uit te voeren.

6. Thema 1: Een sportieve start

6. Thema 1: Een sportieve start

In Nijkerk willen we dat geen enkel kind een motorische achterstand oploopt en dat alle kinderen aan de beweegrichtlijnen voldoen. Maar bovenal willen we dat ze met plezier dagelijks in beweging zijn en dat hun ouders, burens en familie delen in dat plezier. In een optimale ontwikkelomgeving, op sportief en maatschappelijk gebied. De schoolsetting is daarbij kansrijk. Juist daar is het mogelijk het beweeggedrag te beïnvloeden.

Het bewegingsonderwijs en een divers aanbod (binnen- en buitenschools) van sportactiviteiten leveren een belangrijke bijdrage in het aanleren van een breed scala van bewegingsvaardigheden en de gezonde ontwikkeling van kinderen.

Wie met plezier heeft leren bewegen en sporten plukt daar het gehele leven de vruchten van. De gewoontes die een kind op voorschoolse leeftijd ontwikkelt zijn bepalend voor de rest van het leven. De vaardigheden die kinderen op jonge leeftijd meekrijgen nemen ze overal mee naar toe.

Het is een landelijke trend dat kinderen steeds minder bewegen en de motorische vaardigheden van kinderen achteruit gaan. Sporten en bewegen is minder vanzelfsprekend in het dagelijks leven van kinderen. Gevarieerd bewegen en sporten zorgt ervoor dat kinderen vooruitgang boeken op motorisch, fysiek, mentaal en cognitief terrein, heeft een positief effect op individuele sportprestaties en voorkomt de kans op overgewicht.

Een sportieve start:

Kinderen gaan meer en beter bewegen door versterking van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en een breed aanbod in sport- en beweegactiviteiten.

Kans: Kwaliteit bewegingsonderwijs		
Resultaat: Kwalitatief goed en uitdagend bewegingsonderwijs op basisscholen en kinderopvang.		
Speerpunt	Actie	Wie
Leerkrachten en pedagogisch medewerkers BSO en kinderdagopvang inspireren bij beweegonderwijs	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Buurtsportcoach ontwikkelt en begeleidt vakwerkplan per school en groep• Gecoördineerde inzet ALO/CIOS stagiairs• Intensivering inzet Beweegkriebels in kinderopvang• Uitvoering Nijntje Beweegdiploma en Kleuterdans i.s.m. Kindcentra/ Kinderopvang	<ul style="list-style-type: none">• Basisscholen• Kinderopvangorganisaties• Nijkerk Sportief en Gezond• Gymnastiekverenigingen• Gemeente Nijkerk• Consultatiebureau
	Langere termijn <ul style="list-style-type: none">• Alle scholen voldoen aan de norm voor voldoende bewegingsonderwijs• Uitbreiding aantal vakleerkrachten, onderzoek op korte termijn• Uitbreiding aantal Gezonde Scholen	
Clinics sportaanbieders binnen het bewegingsonderwijs en naschoolse opvang	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Buurtsportcoach ontwikkelt met scholen en sportaanbieders jaarprogramma 'Trainer voor de klas'• Idem t.a.v. naschoolse sport, samen met JJW• Intensivering inzet Daily Mile en toeleiding naar loopevenementen, ook ouders betrekken• Sjors Sportief Olympiade: introductie-activiteiten in elke wijk/dorp tijdens Nationale Sportweek (september)	<ul style="list-style-type: none">• Basisscholen• Kinderopvangorganisaties• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Loopevenementen• Jeugd- en Jongerenwerk

Kans: Sportstimulering		
Resultaat: Iedere inwoner, van jong tot oud, komt met verschillende sporten in aanraking en ontdekt zelf wat goed bij hem/haar past.		
Speerpunt	Actie	Wie
Blijvende inzet Sjors Sportief & Creatief	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Intensivering werving• Uitbreiding naar andere leeftijden (ook volwassenen en ouderen)	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Basisscholen
Jeugd Sport- en Cultuur Fonds	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Vergroten bekendheid• Benutten n.a.v. resultaat MQ Scan	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Basisscholen
Zichtbaar maken	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Vergroten bekendheid sportaanbod bij diverse doelgroepen• Overzichtelijk en bereikbaar maken van informatie over beweegmogelijkheden (sportinfoplatform)• Verbreden rol Beweegloket	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Gemeente• Optisport• Overige organisaties

Kans: Omgevingsfactoren beïnvloeden		
Resultaat: Een stimulerende omgeving, die bewust is van de waarde van sport en bewegen, draagt bij aan een actieve leefstijl. Vroegtijdige signalering van bewegings-achterstanden		
Speerpunt	Actie	Wie
Bewustwording ontwikkelachterstanden kind bij leerkrachten en ouders	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Integrale inzet MQ-scan en peiling beweegattitude als signaleringssysteem voor het opsporen van beweegachterstanden.• Resultaten bespreken met kind en ouders (leerkracht, IB'er)• Doorgeleiden (bij de hand nemen) naar sportaanbieders en interventies (Club Extra, Fit & Fun, Sportkanjers) en ouders betrekken• Pilot in de wijk Paasbos• Fittesten jongeren op (speciaal) voortgezet onderwijs en eveneens doorverwijzen• Daarnaast sportaanbieders ondersteunen bij ontwikkeling aangepast (gezamenlijk) aanbod voor deze kinderen/jongeren	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Basisscholen• Voortgezet onderwijs• (Gebiedsteam)
Een omgeving die prikkelt tot bewegen.	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Ontwikkeling georganiseerd spel- en sportaanbod (instuiven) op wijklocaties, mede in het kader van 'Buiten... één grote speeltuin' en nauw aansluitend op school- en verenigingsaanbod. Daarmee gebruik van die locaties intensiveren. Voorbeelden: voetbal, 3x3 basketbal, bootcamp, buitenspeeldag, ...• Ook reguliere trainingen organiseren op die locaties, bijv. introductieweken	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Basisscholen• Gezondheidscentrum• Jeugd- en Jongerenwerk• Buurt- en dorpscentra• Gemeente Nijkerk
	Langere termijn <ul style="list-style-type: none">• Upgrade sportveldjes tot uitdagende speelomgeving (onderzoek op korte termijn starten)• Bij herontwikkeling omgeving Strijland/Paasbos beweegomgeving integraal meenemen – beweegpartners als serieuze gesprekspartner betrekken	

7. Thema 2: Iedereen doet mee

7. Thema 2: Iedereen doet mee

We zetten ons ervoor in dat we met het sport- en beweegaanbod iedereen bereiken die onvoldoende in beweging komt. Daarbij richten we ons in het bijzonder op mensen in een achterstandssituatie – op sociaal, economisch of fysiek gebied. We zien sport en bewegen nadrukkelijk óók als middel voor verbinding en actieve deelname aan onze samenleving.

Sporten en bewegen is voor veel inwoners van de gemeente Nijkerk een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Ruim de helft doet wekelijks aan sport. Iedereen in onze gemeente moet mee kunnen doen aan een gezonde levensstijl. Voldoende kunnen sporten en bewegen. Toch is meedoen aan en plezier in sport en bewegen niet voor iedereen vanzelfsprekend. Denk aan inwoners in kwetsbare groepen, met een lage sociale status, een migrantenachtergrond, ouderen, mensen met een beperking, dak- en thuislozen, statushouders en vluchtelingen, afdwalende jongeren of mensen met een afstand tot arbeid.

Allen worden meer of mindere mate belemmerd om deel te kunnen nemen. Terwijl sporten en bewegen veel positieve effecten op sociaal vlak kan hebben. Het zorgt dat mensen met plezier kunnen meedoen, zich welkom voelen, erbij horen, geaccepteerd worden en niet uitgesloten. Dat ze eigen keuzes kunnen maken op het gebied van sporten en bewegen. Het maakt mensen mentaal en fysiek sterker.

De eerste resultaten op dat gebied zijn inmiddels geboekt. In de afgelopen jaren zijn inwoners met een beperking gaan voetballen, nieuwkomers hebben leren zwemmen, senioren worden in beweging gebracht en ook kinderen met een rugzakje krijgen meerdere beweegvormen aangeboden.

Veel organisaties in het werkveld sport en andere betrokken organisaties in het sociale domein willen graag een steentje bijdragen om sport en bewegen voor iedereen mogelijk te maken. En voor specifieke doelgroepen als ouderen/dementerenden, mensen met een andere etnische achtergrond, mensen met een beperking of diagnose is al het nodige aanbod beschikbaar. De uitdaging is tweeledig: hoe zorgen we ervoor dat het aanbod zichtbaar en bekend wordt én hoe zorgen we dat er meer passend aanbod komt?

Belangrijk is dat wij tegemoet komen aan de specifieke behoefte van specifieke doelgroepen en dat wij aan beide zijden – zowel bij de sportaanbieders als bij de doelgroepen – de drempels wegnemen die bewegen en sporten in de weg staan. Ook door passende begeleiding en het juiste aanbod. Punt daarbij is dat trainers en vrijwilligers zich niet altijd competent voelen om kwetsbare groepen te begeleiden. Training en scholing op dit terrein is vooral bij verenigingen gewenst.

Iedereen doet mee

Alle inwoners van de gemeente Nijkerk kunnen altijd en met plezier sporten en bewegen. We richten ons daarbij in het bijzonder op de meer kwetsbare groepen zoals (eenzame) ouderen en mensen in een achterstandsituatie.

Kans: Sportaanbod		
Resultaat: Een divers en rijk sport- en beweegaanbod, zodat iedere inwoner een passend aanbod kan vinden.		
Speerpunt	Actie	Wie
Versterking sportaanbod ouderen	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Uitbreiding Oldstars (walking football) naar andere sporten• Beweegactiviteiten in zorgcentra, vrijwilligers hierbij opleiden en begeleiden. O.a. Samen Vissen• Beweeg- en vitaliteitsprogramma's voor ouderen in wijk-/dorpscentra. Wandelgroepjes, Samen Vissen, valpreventie, fietsgroep, Gezond ouder worden, ...• Fittesten ouderen en actief doorgeleiden naar activiteiten/interventies• Beweegloket voor ouderen (bewegen op recept)	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Zorgcentra• Gezondheidscentrum• Fysiotherapeuten• Sigma• PCOB• UVV
Beweegaanbod nieuwkomers	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Sportoriëntatie als onderdeel inburgering – sporten met nieuwe Nederlanders• Nieuwe Nederlanders betrekken bij vrijwilligerswerk in de sportvereniging – vrijwilligers/trainers opleiden als begeleider• Zwemlessen	<ul style="list-style-type: none">• Sportaanbieders• Vluchtelingenwerk• Nijkerk Sportief en Gezond• Optisport
Life Goals	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Uitbreiden samenwerking naar wijkorganisaties en gebiedsteams, bijv. Paashuis en meerdere sportaanbieders (Life Goals in de wijk)	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• 's-Heerenloo• Wijk-/dorpscentra
Uitbreiding aanbod aangepaste sport	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Verbreding aanbod op basis van bestaande behoefte	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders

Kans: Samenwerking sport en sociaal domein		
Resultaat: Afstemming en samenwerking tussen sport, onderwijs, welzijn en zorg. Voorkomen van concurrerende activiteiten en elkaar versterken.		
Speerpunt	Actie	Wie
Behoeftedoelgroepen beter in kaart brengen	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Beweeggedrag en beweegvoorkeuren per wijk en per doelgroep in beeld brengen op basis van prioriteiten vanuit gemeentelijk beleid	<ul style="list-style-type: none">• Gemeente• GGD• Wijk-/dorpsorganisaties
Sportverenigingen ondersteunen in hoe om te gaan met specifieke doelgroepen	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Deskundigheidsbevordering van trainers en coaches op het gebied van aangepaste sport, ouderen, nieuwkomers• Ondersteuning van sportverenigingen en bevordering van kennisdeling met relevante partijen	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Belangenorganisaties doelgroepen
Ambassadeurs	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• In elke wijk/dorp ambassadeurs benoemen die het lokale beweegaanbod voor een doelgroep uitdragen	<ul style="list-style-type: none">• Wijk-/dorpsorganisaties• Belangenorganisaties doelgroepen

8. Thema 3: Een krachtige organisatie

8. Thema 3: Een krachtige organisatie

De sportverenigingen in de gemeente Nijkerk hebben een belangrijke rol in het sportaanbod. In 2018 waren er ongeveer 12.000 sportende leden bij sportverenigingen in Nijkerk. Om toekomstige demografische en maatschappelijke ontwikkelingen het hoofd te bieden en toekomstgericht te werken, is het belangrijk dat sportverenigingen krachtig en vitaal zijn. De vitale sportvereniging is een vereniging met een krachtig bestuur die vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, realistisch en toekomstgericht activiteiten ontplooit voor zowel haar leden als haar omgeving en daarmee in staat is haar sportieve en maatschappelijke rol te vervullen.

Een krachtige of vitale sportaanbieder heeft de zaak organisatorisch op orde (voldoende geschoold kader), is financieel gezond en heeft een positieve invloed op haar omgeving, dus ziet ook waar ze daar een hand in kan helpen. De bewegescultuur in Nederland wordt nog steeds voor een belangrijk deel bepaald door de verenigingscultuur. Daarnaast vinden steeds meer mensen hun weg naar commerciële sportaanbieders en zelf-georganiseerd bewegen, bijvoorbeeld in de buitenruimte. De wereld verandert echter steeds sneller en dus is het zaak om ook voor de langere tijd duurzaam vitaal te blijven. Om het aanbod aan sport- en beweegmogelijkheden op peil te houden, is aandacht voor de kracht van verenigingen en andere sportaanbieders dus van groot belang.

Traditioneel zijn verenigingen geneigd vooral naar binnen te kijken: welke behoefte hebben mijn leden en hoe organiseren we dat met elkaar? Maar verenigingen staan in toenemende mate onder invloed

van maatschappelijke ontwikkelingen, zoals digitalisering, vergrijzing/ontgroening en economische ontwikkelingen. De landelijke verwachting is dat het percentage mensen dat sport en beweegt, stabiel blijft tot 2030. De manier van sporten en bewegen verandert wel. Inwoners zullen zich de komende jaren meer gaan richten op individuele sporten en vormen van bewegen. Daarnaast verschuift het doel waarom inwoners sporten en bewegen. In de toekomst zullen zij meer sporten en bewegen voor het verbeteren en behouden van hun gezondheid en misschien wat minder voor het plezier en om te winnen. Vitale sportaanbieders zijn in staat om in te spelen wat de omgeving van hen vraagt. Dit alles in een fysiek en sociaal veilige omgeving en in toereikende accommodaties.

Ontwikkeling van nieuw aanbod of het in stand houden van bestaand aanbod, kan efficiënter: samenwerken en kennis delen. Gezamenlijke activiteiten en het uitwisselen van kennis en ervaringen dragen bij aan vitaliteit van sportaanbieders. Ook sport- en dansscholen leveren nu al een grote maatschappelijke bijdrage met laagdrempelig aanbod voor specifieke groepen. De professionaliteit en betrokkenheid van deze partijen kan nog beter worden benut om maatschappelijke doelen te bereiken.

De Nijkerkse sportverenigingen ontwikkelen en versterken hun organisatiekracht, richten zich samen met het maatschappelijk veld op nieuwe doelgroepen en bundelen hun krachten. Dankzij die versterking en samenwerking zijn zij een serieuze en gewaardeerde gesprekspartner voor de gemeente en maatschappelijke organisaties, voor de ontwikkeling en uitvoering van gemeentelijk sportbeleid en bij maatschappelijke vraagstukken waar sport en bewegen als middel een bijdrage kan leveren.

Deskundigheidsbevordering sportaanbieders

Voor de deskundigheidsbevordering van alle sportaanbieders willen we een gezamenlijke scholingsagenda opstellen. Zo proberen we organisaties te versterken. Vrijwilligersmanagement en ledenbinding zijn veel genoemde thema's om in te investeren. Daarom komen er inspiratiesessies voor alle verenigingen die hieraan willen deelnemen.

De ambities en behoeften van de organisaties staan centraal. Vanuit enkele verenigingen zijn al aanvragen ontvangen voor een sport specifieke kadertraining op specifieke doelgroepen. Zo streven we ernaar dat ook iedereen mee kan doen! Alle services worden door professionals uit de sport geleverd. Zowel in 2020 als in 2021 kan er een beroep worden gedaan op ondersteuning door de zogenaamde services.

Een krachtige organisatie

We willen aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig maken zodat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar blijft.

Kans: Professionalisering en vrijwilligersbeleid		
Resultaat: Voldoende en kwalitatief goed en divers (geslacht, leeftijd, etniciteit) kader binnen sportverenigingen, betrekken van jongeren bij de organisatie.		
Speerpunt	Actie	Wie
Opleiden bestuurlijk en technisch kader	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Inventariseren en uitvoeren services vanuit Sportlijn*• Opleiding Leider Sportieve Recreatie opzetten met jongere leden sportverenigingen en jongeren in wijken/dorpen	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Lokale Sport Adviseur• Jeugd- en Jongerenwerk
Werving en behoud van vrijwilligers	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Inventariseren en uitvoeren services vanuit Sportlijn*• Onderlinge samenwerking tussen verenigingen bij uitvoering vrijwilligerswerk• Inzet en integratie vrijwilligers vanuit nieuwe doelgroepen (bijv. ouderen, nieuwkomers)	<ul style="list-style-type: none">• Sportaanbieders• Nijkerk Sportief en Gezond• Lokale Sport Adviseur
Intensivering verenigingsondersteuning	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Intensiveren contacten buurtsportcoaches en verenigingen• Onderzoek naar mogelijkheden inzet clubkadercoach	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders
Positief sportklimaat	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Iedere vereniging heeft een vertrouwenscontactpersoon en alle vrijwilligers hebben een VOG• Pedagogische versterking van sportverenigingen (Services)• Uitbreiding aantal Gezonde Sportkantines en Rookvrije Sportaccommodaties	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Lokale Sport Adviseur

Kans:			Verbinden en samenwerken
Resultaat:			Samenwerking tussen sportaanbieders -beleidsmatig en op activiteitsniveau-, sportakspecifiek en -overstijgend.
Speerpunt	Actie	Wie	
Themacafés	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Organisatie themacafés gericht op uitbreiding samenwerking binnen actuele thema's bijv.: Capaciteit/toegankelijkheid sportaccommodaties; Vrijwilligersproblematiek; Samenwerking sociaal domein; Afstemming (gezamenlijke) activiteiten.	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Gemeente• Optisport	
Aandacht voor de recreatieve sporter	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Overzicht recreatief sport- en beweegaanbod waarbij plezier en ontwikkeling centraal staat en het niet om winnen gaat.• Pilot flexibel multisportaanbod voor volwassenen (strippenkaart)	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders	
Intensivering bestuurlijke samenwerking tussen sportaanbieders	Korte termijn (2020-2021) <ul style="list-style-type: none">• Organisatie themacafé over het thema bestuurlijke samenwerking en oprichting sportplatform• Samenstellen van een initiatiefgroep Sportplatform• Formuleren van een visie op de taken, rollen, verantwoordelijkheden en organisatie van het Sportplatform en de positionering in de gemeente.• Inrichten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none">• Nijkerk Sportief en Gezond• Sportaanbieders• Gemeente• Lokale Sport Adviseur	

9. De implementatie van het Nijkerks Sportakkoord

9. De implementatie van het Nijkerks Sportakkoord

Met elkaar aan de slag!

De ondertekening van dit Nijkerks Sport- en Beweegakkoord is het begin. Nu gaan we met elkaar van start om ervoor te zorgen dat iedereen in de gemeente Nijkerk kan sporten en bewegen. De benoemde plannen en acties zijn niet allemaal nieuw. Dit Sport- en beweegakkoord geeft er wel een extra impuls aan. We haken voor een belangrijk deel aan bij wat de buurtsportcoaches al doen. Dit werk willen we dan ook versterken. Uitgangspunt blijft wel dat de buurtsportcoaches niet alles zelf (blijven) doen, maar dat zij na introductie en ondersteuning, het initiatief overlaten aan andere vrijwilligers of professionals. Het is dan aan de betrokken partners om per actie een concreet vervolg te geven.

Het sport- en beweegakkoord is nooit af. Er is altijd ruimte om acties aan te passen of om nieuwe activiteiten toe te voegen. En we sluiten niemand uit. Elke organisatie is ook in een later stadium welkom om aan te sluiten en ideeën aan te dragen. Kortom: denk en doe mee met de sport in Nijkerk! Op welke speerpunten kan en wil jouw organisatie een bijdrage leveren? Wat is jullie expertise? En bij welke thema's/plannen ligt jullie energie?

Regie en voortgang

Het initiatief en de regie hiertoe ligt in eerste instantie bij de gemeente en de buurtsportcoaches (de regiegroep), geadviseerd door de Lokale Sport Adviseur. In gezamenlijkheid bepalen zij hoe de acties in gang worden gezet en benaderen zij de belangrijkste stakeholders. Bij de actiepunten is ook aangegeven dat we vanuit de sportaanbieders een sportplatform

willen oprichten. In de toekomst willen we ook die organisatie in de regiegroep vertegenwoordigd hebben.

Kerngroep

De kerngroep die betrokken was bij het opstellen van het sport- en beweegakkoord blijft op de achtergrond betrokken. De kerngroep ontvangt periodiek een overzicht van de voortgang en bewaakt de betrokkenheid van de diverse stakeholders. De kerngroep bestaat uit:

- Jurjen Engelsman (Gelderse Sportfederatie, Lokaal Sportadviseur)
- Renger Walet (voorzitter Stichting Jeugd- en Jongerenwerk)
- Stefan Staartjes (gemeente Nijkerk, beleidsadviseur Leefstijl)
- Henk Bokkers (adviesraad Nijkerk Sportief en Gezond)
- Danny van Dijk (voorzitter Sparta Basketbal, directeur Health Center Nautilus)
- Gerrie van den Brandhof (gymnastiekvereniging Hellas Hoevelaken bestuurslid turnen)
- Jeanette de Ridder (gymnastiekvereniging Hellas Hoevelaken, secretaris)
- Jeroen van Keulen (gymnastiekvereniging DOTO Nijkerkerveen, voorzitter)
- Linda van Dijk (initiatiefnemer concept Sportmixx)
- Gerard Koorevaar (Sociaal Domein Raad)

Budget

Met het ondertekenen van het Sport- en Beweegakkoord komt zowel in 2020 als in 2021 een ontwikkelingsbudget van € 30.000 beschikbaar voor de uitvoering van de verschillende acties. Het budget wordt als volgt over de drie thema's verdeeld:

- Een sportief start: € 11.000
- Iedereen doet mee: € 11.000
- Een krachtige organisatie: € 8.000

Bij de verdeling is er rekening mee gehouden dat er voor thema 3, Een krachtige organisatie, eveneens middelen beschikbaar zijn in de vorm van services voor verenigingen.

Organisaties met een goed idee kunnen een aanvraag indienen bij de regiegroep. Zij beoordelen, op basis van door hen op te stellen criteria, of een aanvraag aansluit bij de plannen en thema's uit het sport- en beweegakkoord. Als dat zo is, zullen zij de nieuwe activiteit helpen realiseren en hiervoor middelen vanuit het budget beschikbaar stellen.

Inzet Adviseur Lokale Sport

De Adviseur Lokale Sport, Jurjen Engelsman, is voor langere tijd verbonden aan de gemeente Nijkerk en dit sport- en beweegakkoord. Hij beschikt over de middelen om samen met de buurtsportcoaches kennisbehoefte op te halen en deskundigheidsbevordering voor sportaanbieders op te pakken. Voor sportaanbieders zijn er extra middelen en ondersteuning beschikbaar om de ambities waar te maken. Er is budget beschikbaar voor services voor deskundigheidsbevordering, workshops, trajectbegeleiding, interventie,

bijscholing of training. Al met al is er keuze uit meer dan 200 vormen van ondersteuning voor besturen, trainers, coaches of scheidsrechters. Ook lokale opleidingsmogelijkheden, zoals de opleiding sportleider voor jongeren (JJW), worden daarbij betrokken.

Eerste stappen

Uiterlijk 8 juni 2020 dient het college van B en W het akkoord gezamenlijk in bij het ministerie van VWS. Na instemming van het ministerie kan de realisatie van het akkoord in gang worden gezet. De intentie is om direct na de zomervakantie van 2020 met de uitvoering te starten.

Rol van de gemeente

Wellicht ten overvloede, maar toch goed om te melden dat dit sport- en beweegakkoord van de ondertekenaars in de gemeente Nijkerk, en niet van de gemeente. De gemeente is als ondertekenaar één van de partijen die wil bijdragen aan het succes en zo veel mogelijk initiatieven van partijen stimuleert en ondersteunt. Wel wordt het sport- en beweegakkoord verankerd in bestaande beleidslijnen van de gemeente Nijkerk. Zeker in de eerste fase zal de algemene regie bij de gemeente Nijkerk in samenwerking met Nijkerk Sportief & Gezond liggen. Zij worden daarin ondersteund door de adviseur lokale sport. In een later stadium kan dit afhankelijk van de behoefte worden aangepast.

Buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches van Nijkerk Sportief en Gezond zijn een belangrijke drijvende kracht. Dit betekent niet dat zij verantwoordelijk

zijn voor alle acties en projecten, maar zij zorgen wel voor verbinding en samenhang. De inzet van de buurtsportcoaches is te benoemen als een belangrijke procesrol voor het slagen van de uitvoering van het Sport- en Beweegakkoord.

Ambassadeurs

Lokale helden en ambassadeurs zien we als belangrijk middel om inwoners te bereiken en te stimuleren in beweging te komen. Ze hebben verhalen te vertellen die anderen inspireren. We gaan op zoek naar lokale helden die als rolmodel of ambassadeur fungeren. Ambassadeurs op wijkniveau of op projectniveau. Hierbij kan gedacht worden aan (top)sporters of talenten uit de gemeente, maar ook aan verenigings- of 'buurthelden'. Zij kunnen mensen die mogelijk anders niet worden bereikt over de drempel helpen.

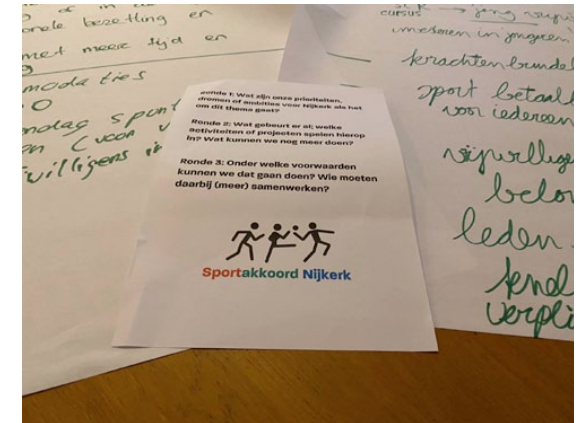

10. Ondertekening

De volgende partijen hebben de intentieverklaring voor het Sport- en Beweegakkoord gemeente Nijkerk ondertekend:

- Nijkerk Sportief en Gezond (buurtsportcoaches)
- Adviesraad Nijkerk Sportief en Gezond
- Basketballvereniging Sparta Nijkerk
- Sociaaldomeinraad gemeente Nijkerk
- Nautilus Health Club
- Stichting Jeugd- en Jongerenwerk gemeente Nijkerk
- Voetbalvereniging Veensche Boys
- Fortius Fysiotherapie
- Biljartclub Hoevelaken
- Crossfit Nijkerk
- Sportvereniging DOTO Nijkerkerveen
- Aeres VMBO Nijkerk
- Sparta Korfbal Nijkerk
- Recreatie Bridge Nijkerk
- 2BFit Sportcoaching
- Kindcentrum Prins Willem Alexander
- Optisport Nijkerk
- Hoevelakens Schaakgenootschap
- Daltonschool Corlaer
- Gezondheidscentra Nijkerk
- Maranathaschool Nijkerk
- Hengelsportvereniging Hoop op Geluk
- Sigma Welzijn
- Sportiva
- Nijkerkse Tennis- en Padelvereniging
- Atletiekvereniging Nijkerk

Sport- en Beweegakkoord Gemeente Nijkerk 2020